1960-1990-talet

En film om en vik i Hanöbukten spelas in

Film av dykaren Bengt Lundberg, som filmar samma viks utveckling under flera år och dess påverkan av föroreningar.

1980-talet

Tidningen rapporterar: Stora försämringar av miljön i Hanöbukten!

Alarmerande observationer av skadad och sjuk fisk, fisk som dör i redskapen, ökning av mängden drivande alger, mm.

1989

En lokal miljögrupp med dykare bildas och börjar samverka med kommunen

Inspirerade av Öresundsfonden och Kjell Anderssons arbete för att rena Öresund, bildar personer från Sydkustens sportdykarklubb i Karlshamn en lokal miljögrupp. Gruppen sätter upp nya provstationer, tar prover, startar studiecirklar för dem som vill engagera sig och börjar samarbeta med miljönämnden i Karlshamns kommun för att analysera proverna.

1990-2000-talet

Fortsatta rapporter från lokala fiskare

Rapporterna om sårskadad fisk och minskande fiskbestånd fortsätter att komma in.

2006-2008

Observationer om större näringsläckage till Helge å och Hanöbukten

Lokala observationer och flygfoton visar att vattnet blir fortare brunt vid pålandsvind. En teori är att då det inte längre finns någon skog kvar som tar hand om regnvattnet, blir konsekvenserna att sediment, humus, järn och näringsämnen, mm. transporteras snabbare ut till Hanöbukten via Helge å.

2010

Flertalet larmrapporter om Hanöbukten

Fisken har flytt stora delar av Hanöbukten, ökad frekvens av sårskador på fisk, skum på havsytan, mer ostliga vindar, fåglar dör i området, m.m.

2011

Ola Johnsson, f.d. fiskare från Kivik, agerar

Ola kontaktar forskare och får på så vis upp Hanöbukten på agendan igen för Lunds Universitet. En liten arbetsgrupp av forskare från olika institutioner bildas. Tyvärr saknas resurser för forskarna att engagera sig mer i utredningsarbetet med Hanöbukten och initiativet förblir vilande.

2012

Ett medborgarinitiativ till Hanöbuktens försvar på Kivik

Ett samordnat informationsmöte mellan kustinvånare, myndigheter, forskare och ideella föreningar genomförs i Kiviks kapell. Ett hundratal kustinvånare deltar. En ”Lokal kontaktgrupp till Hanöbuktens försvar” bildas. Kontaktgruppen består av Byalaget på Kivik, Vitemölle Lejeförening, Kiviks Båtklubb och Kiviks Församling.

2013

Det folkliga engagemanget börjar växa sig starkare

Många lokala aktörer är upprörda och besvikna över att utredningen från Havs- och vattenmyndigheten inte blev bättre utförd.

2013

En informationskampanj om vattnet i Hanöbukten, Vatten 13, påbörjas

Ålakademien påbörjar arbetet med att sprida mer information om Hanöbukten och med att skapa samverkan mellan forskare, myndigheter, kustinvånare, företag, föreningar, etc. Vatten 13 följs så småningom upp av Vatten 14 och 16, och kampanjen utförs av Claes Bergquist och Magnus Björkhem, drivande medlemmar i Ålakademiens Vattengrupp.

2015

Lokala aktörer engagerar sig på flera håll

Lokala arbetsgrupper, såsom Vattengruppen i Åhus och Byalaget i Tosteberga, sätter Hanöbukten på dagordningen. Även andra sammanslutningar i flera kustsamhällen längs med Hanöbukten engagerar sig, såsom i Maglehem, Landön, Olseröd, Yngsjö, m.fl.

2016

Plattformen ”Samverkan Hanöbukten” påbörjas

En samarbetsplattform för att hantera risker för Hanöbukten och Helge å, däribland föroreningarna, påbörjas. Stormöte hålls i Kristianstad och olika aktörer tar på sig olika ledartröjor. Plattformen är nu under uppbyggnad och olika ansökningar ute för att göra Hanöbukten till nationellt showcase på hur man tillsammans kan jobba fram lösningar och vända den negativa trenden.

2016

Lokala aktörer börjar engagera sig ideellt i provtagningar

Swedish Coast And Sea Center (SCSC) tar initiativ till att hjälpa till med dykningar, provtagningar, filmningar och opinionsbildning, för att få fler svar på Hanöbuktens ohälsa och se till att mer pengar tillsätts för djupgående utredningar.

2016

Capital Smiles skapar crowd funding sajt

Capital Smiles skapar en sajt som hjälper till att samla in 100 000 SEK för att analysera lokala provtagningar i Hanöbukten. Många lokala aktörer, byalag och företag hjälper till att samla in pengarna. Analyser och resultat förväntas presenteras under sensommaren 2017.

2016

Film om Hanöbukten av Swedish Coast And Sea Center (SCSC)

SCSC:s film visar på många problem och en stor obalans under vattenytan i Hanöbukten.

2017

Nytt stormöte på Kivik om situationen i Hanöbukten

Kiviks Museum tar på sig ledartröjan i att skapa ett lokalt skyltfönster för Hanöbukten och påbörjar uppbyggandet av en lokal utställning på Kiviks Museum samt nätverkar samman olika aktörer som vill hjälpa till i arbetet.

2017

Swedish Coast And Sea Center (SCSC) anordnar fler möten

På olika ställen i södra Sverige arrangerar SCSC nya möten och påbörjar provtagningar och filmningar i både Hanöbukten och Helge å. Ett flertal lokala fiskare och dykare har anslutit för att ideellt hjälpa till med båtar, fotografering och provtagningar. Även lokala aktörer på land vill hjälpa till att bevaka Hanöbukten och skapa en studiecirkel för att utbilda fler.

2017

Olika uppgifter om Hanöbuktens tillstånd figurerar i media

Vattenvårdsförbundet, med dess egenkontroll, hävdar att Hanöbukten mår bättre, medan andra rapporter och lokala provtagningar rapporterar dålig status.

2020

Lokala önskemål från involverade parter

Forskare, myndigheter, kustinvånare och företag har liknande önskemål. År 2020 önskar flertalet att en samverkansplattform har blivit etablerad med en koordinator, skadliga utsläpp har upphört och ett åtgärdsprogram med tillhörande generös budget är påbörjad för att tillsammans åtgärda situationen i Hanöbukten.

Detta är bara ett litet urval av alla de initiativ som pågår och som företagits för Hanöbukten.

Denna utställning är den första i en serie utställningar som kommer att illustrera vad som görs av olika aktörer.

Årets utställning fokuserar på lokala hjältar- nämligen kustinvånare. Nästa år kommer vi att fokusera mer på forskare, föreningar, tjänstemän och företag.

?

1986

Projekt ”Hanöbukten som Naturresurs”

Fokus på djupgående provtagningar av vatten, sediment, växt- och djurliv. Utredningar påbörjas i samarbete mellan Länsstyrelserna i Blekinge och Kristianstads län, Lunds Universitet samt olika fiskevårdsförbund. Djupgående prover tas på flera ställen i Hanöbukten, bl.a. på syrehalt, närsalter, siktdjup, växt- och djurplankton, algzonering, sediment och bottenfauna, grundområdesfauna, giftanrikning p.g.a. miljögifter samt olika prover på fisk.

1989

Resultatet presenteras – Hanöbukten mår dåligt!

Utredningen konstaterar att det finns fog för larmrapporterna. Det finns starka skäl att inom tio år komma till rätta med lokala gift- och närsaltsutsläpp i Hanöbukten. Syrehalten har minskat med 32% på 60 meters djup mellan 1973-78 och 1980-85. Halterna av kväve och fosfor var förhöjda nära kusten såväl vinter som sommar. Blåstång och sågtång har minskat väsentligt mellan 1975 och 1988, liksom bottenfauna. Förstorad lever hos aborre och större frekvens av hudsår hos torsk och skrubbskädda, färre sillrom. Högre halter av kadmium, organiska klorföreningar, ftalater (mjukgörande för plast) och andra miljögifter på många ställen i Hanöbukten.

1990

Minska närsaltsbelastningen

Länsstyrelsen i Kristianstads län utvecklar ett åtgärdsprogram för industrier, enskilda avloppsanläggningar, deponier och lantbruksanläggningar för att minska de 5800 ton kväve och 150 ton fosfor som årligen belastar Hanöbuktens västra del. Förslag på åtgärder och kostnader för de olika aktörerna att utföra dessa presenteras.

1990

Blekinges vattenvårdsförbund

Samordning av kommuners och företags utsläpp till Hanöbukten utanför Blekingekusten från kommunala reningsverk, Södra cell Mörrums bruk, Tarkett AB, etc. Förbundets arbete finansieras av medlemmarna och sker i form av egenkontroll.

1991

Vattenvårdsförbund Västra Hanöbukten

Samordning av kommuners och företags kontroll av utsläpp till Hanöbukten utanför Skånekusten från kommunala reningsverk, Stora Nymölla AB, Kiviks Musteri, etc. Förbundets arbete finansieras av medlemmarna och sker i form av egenkontroll.

1992

Rapport från Sjöfartsverket

Kemiska stridsmedel kan skada marint liv i närheten av dumpningsområden i Östersjön.

2005, 2007

Stormarna Gudrun och Per

Stormarna minskar mängden träd i området.

2007

Modellering av effekter från dumpningsplatser

Avståndet mellan dumpningsplatserna vid Bornholm och Hanöbukten är stort. Riskerna för att effekter av kemiska stridmedel skulle kunna transporteras med strömmar så långt modelleras. Det skulle kunna vara t.ex. klumpar av senapsgas. Inga sådana har observerats, men effekter av kemiska stridsmedel kan ej uteslutas.

2010

Forskningsrapport om järn

Koncentrationen av järn har ökat med 400% sedan 1970-talet till Helge å. Järnet kan påverka fiskars gälar och misstänks vara en av orsakerna till förändringar i fiskebeståndet i Hanöbukten.

2011

Hearing i Simrishamn

Hearingen mynnar ut i att Länsstyrelsen tillsätter en arbetsgrupp som ska utreda larmrapporterna. Resurser saknas för att utföra djupgående utredningar och provtagningar, vilket gör att larmrapporterna inte kan få något svar. Arbetsgruppen, tillsammans med Region Skåne, skickar en skrivelse till Regeringen och ber om hjälp.

2011-2012

Skånska Kustrådsprocessen

En förstudie finansierad av Region Skåne om att bilda lokala Kustråd. Lokala aktörer efterfrågar ett verktyg som kan ta vara på lokala initiativ, drivkrafter, kompetens och vilja till utveckling. Resultatet av en enkätundersökning till kustinvånare visar att 87% är intresserade av att deras kustsamhälle ska delta i Kustrådsprocessen.

2012

Nytt utredningsuppdrag

Miljödepartementet ger Havs- och vattenmyndigheten i uppdrag att analysera vilka möjliga orsaker som kan ligga bakom miljöproblemen.

2013

Provtagningar i Hanöbukten

Undersökningar av växt- och djurplankton sker på en provtagningsstation i Västra Hanöbukten.

2013

Myndighetens slutrapport

Utredningen fokuserar på att sammanställa redan existerande mätresultat från olika myndigheter och institutioner. Helhetsgreppande provtagningar och djupgående analyser på fler ställen än tidigare mätpunkter i Västra Hanöbukten utfördes inte i detta skede. Utredningen ger därför inte några tydligare svar på larmrapporterna om vad som har orsakat problematiken.

2014

Länsstyrelsen i Skåne kritiserar

Havs- och vattenmyndighetens slutrapport om Hanöbukten kritiseras av Länsstyrelsen, som påpekar att det saknas djupgående analyser av det som ligger till grund för slutsatserna, och att det förekommer många lösa trådar och inga förslag på miljöförbättrande åtgärder.

2014

Regeringen ger nytt uppdrag

Havs- och vattenmyndigheten får regeringens uppdrag att övervaka miljön i Hanöbukten under tre år, för att undersöka eventuella samband mellan miljöfarliga ämnen och fiskhälsa. Resurser tilldelas för provtagning och analys av fisk från Hanöbukten, men inte på hela ekosystemet. Slutsatserna från uppdraget ska redovisas till Miljödepartementet senast den 28 februari 2018.

2015

Skånsk satsning på rent vatten

Kristianstads Högskola (Ola Svahn och Erland Björklund) får 530 000 kr av Region Skåne för arbete med läkemedel och miljö 2015–2018: monitorering av läkemedel för ökad kunskap om cocktail-effekter i Kristianstad Vattenrike och Hanöbukten, modern vattenreningsteknik på reningsverk som mynnar i Helge å och Hanöbukten samt EU-samarbete kring teknikutveckling inom vattenrening.

2015-2016

Ny, viktig sammanställning

En sammanställning av lokala observationer från kustinvånare, forskare, företag, föreningar, m.fl. om problemen i Hanöbukten sammanställs av World Maritime University i Malmö.

2016

Forskningsresultat publiceras:

Miljöövervakning i Hanöbukten – samband mellan tillståndet för fisken, dess hälsa och belastningen av miljöfarliga ämnen.

2016

Helge å Model Forest belönas

Sveriges tredje modellskog belönas för sitt arbete med att minska skogsbrukets negativa påverkan på vattenkvalitet och biologisk mångfald. Koordinator, Jan Lannér, försöker tillsammans med Vattenriket, Marint Centrum, Ålakademien, Landsbygdsprogrammet Leader, World Maritime University, Skogsstyrelsen, m.fl. att i plattformen ”Samverkan Hanöbukten” sammanföra Helge å med Hanöbukten och göra en gemensam ansökan för åtgärder även uppströms.

2016

Miljövårdsfonden ger pengar

400 000 SEK till Samverkan Hanöbukten för att involvera företag i att åtgärda föroreningarna i Hanöbukten. Projektet pågår 2017-2019 i samarbete med The Atlantic Coastal Action Program i Kanada, som redan på 1980-talet skapade samverkansplattformar på 14 ställen längs med Kanadas östkust, för att lokalt hantera föroreningar i hav och vattendrag.

2017

WMU utför utredning

Vilka områden och mätpunkter tittar olika utredningar på och vad saknas? Detta skall presenteras i slutet av 2017. Rapporten ska föreslå vilka fler analyser som behövs och förklara varför olika rapporter om Hanöbuktens hälsa förekommer. Det saknas en sammanställning av 100-tals rapporter om Hanöbukten och Helge å. Åke Jönsson hjälper till att samla in materialet.

2017

Projekt MORPHEUS

15 EU-miljoner gör Kristianstad till centrum för att rädda Östersjön från läkemedelsrester. Forskarna Erland Björklund och Ola Svahn får 15 Mkr för att hindra läkemedel och mikroföroreningar från våra reningsverk att nå södra Östersjön. Pengarna kommer från EU:s regionala utvecklingsfond South Baltic.

2017

Hanöbukten Horizon 2020

En EU-ansökan på 1,5 miljoner SEK, som aspirerar på att bli ett av showcasen på hur man kan hantera föroreningar. Besked om projektet får pengarna eller ej förväntas meddelas i början av 2018.

Fler utredningar måste utföras och samordnas.

Parallellt med dessa behöver man arbeta mer med de skadliga, pågående utsläppen till Hanöbukten och samordna arbetet mellan olika aktörer.

Vi måste alla hjälpas åt när vi brukar gemensamma resurser och tillsammans försöka vända den negativa utvecklingen i Hanöbukten till något positivt.